

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZAVODA ZA ZADRUŽNIŠTVO LJUBLJANSKE POKRAJINE

Poročilo upravnega odbora Zadružne zveze

za poslovno leto 1943 na skupščini dne 17. aprila 1944.

Za kroniko.

Počajamo poročilo upravnega odbora za prešlo poslovno leto v zavesti, da je to poročilo važno in potrebno bolj za kroniko Zveze, kot pa za zadružne delegate na glavni skupščini. Saj ste delegati sami preživljali vso težo in bridkost časa in sami dobro veste, da v tem poročilu ni mogoče podati o delu zadrug nič pozitivnega, nič razveseljivega.

Kako bi mogli bolj zžeto in ročno označiti poslovno leto 1943, kakor z ugotovitvijo: bilo je za nas že tretje leto vojne. Pa kljub vojnim časom bi življenje moglo biti vendarle znosno in bi gospodarski stroj vsaj za silo delal, če ne bi bilo ravno v naši pokrajini ves čas toliko osvobodilnih množic, osvobodilnega pokreta in osvobodilnega terorja, da je pod težo te razlivjane svobode strašno krvavel narod ter so gorele vasi in kmetije, šole in zadružni domovi.

Z ozirom na to bi poročilo upravnega odbora moglo navajati le to, koliko je bilo žrtev v vrstah zadružnih delavcev, koliko uničene zadružne imovine, požganih zadružnih domov, razgrabljenih zalog blaga, izropanih blagajn itd.

Polčzaj lahko označimo s tremi stavki:

- Uničena je zadružna imovina.
- Ustavilo se je zadružno poslovanje.
- Obstoji težko vprašanje obnove poslovanja.

Zavod za zadružništvo se je za ta vprašanja zanimal. Predložil je g. prezidentu Rupniku spomenico s prošnjo, naj bi Pokrajinska uprava prišla na pomoč pri obnovi zadružnega poslovanja, ker zadružništvo samo nima sil, da bi si zdravilo rane. Obnova kmetске vasi in kmetškega gospodarstva pa je v najožji odvisnosti od obnove poslovanja kmetijskih zadrug. Deputacija seveda še ni mogla dobiti od g. prezidenta zaenkrat drugega kot zagotovilo, da bo Pokrajinska uprava o tem vprašanju skušala zadružništvu pomagati, kolikor največ bo mogla in čim prej bo mogla.

Uredba o odškodnini.

Preko Zavoda za zadružništvo smo tudi stavili predlog na Pokrajinsko upravo, da se uzakoni posebna uredba za odškodnino vsem, ki so bili prizadeti po vojnih dogodkih, torej tudi zadrugam, in sicer po dogodkih pred 8. septembrom in po dogodkih po 8. septembru 1943. Za dokumentacijo tega predloga seveda nismo mogli predložiti obširnega materijala o ogromni nastali škodi, ker ga še do danes ne moremo in verjetno ne bomo tako kmalu mogli dobiti v roke. Toda že številke za one maloštevilne zadruge, za katere smo doslej dobili podatke, pokažejo, kako hudo je zadružništvo prizadeto in kako ogromna bo skupna škoda, kadar jo bo mogoče ugotoviti.

Članstvo. Spremembe v članstvu so minimalne, pristopilo je v letu 1943 6 zadrug, odpadla zaradi likvidacije ena zadruga. Torej imamo v saldu prirastek 5 zadrug, tako da smo konec leta 1943 imeli v članstvu 248 zadrug. Zanimivo je, da smo prav isti prirastek 5 zadrug imeli tudi v poslovnem letu 1942. Med 248 včlanjenimi zadrugami je 98 kreditnih, to je skoro 40 %, 57 nabavnih in prodajnih, to je 23 %, ostalih pa 93, to je 37 %. Med ostalimi zadrugami je stavbinskih 27, živinorejskih 18, mlekarskih pa 13.

Kreditne zadruge niso mogle razvijati skoro nobene delavnosti, izvzemši posojilnice v ljubljanski okolici, ki so še nekaj delale. Razumljivo pa je, da v nastalih razmerah po deželi za kreditne zadruge ni bilo dela. Če zaradi partizanstva ni bilo ne osebne ne življenjske in ne premoženjske varnosti, kdo naj nudi varnost prihrankov. Brez take varnosti pa varčevanja ni. Ljudje na deželi so imeli težko skrb, ali bodo še preživeli nocojšnjo noč, ali jutrišnji dan. Spričo tega je stopila popolnoma v ozadje briga za bodočnost, za stara leta, za prihranke.

Nabavne in prodajne zadruge bi v današnjih razmerah imele najvišjo konjunkturo, ker je takšen glad po vsake vrste blagu. Tako bi potom njih kmet res vse, karkoli pridela, najbolje vnovčil, potom njih pa tudi nabavljal vsaj najnujnejše, kar potrebuje za gospodarstvo in gospodinjstvo. Pa je zopet svoboda taka, da ne morejo in ne smejo delati. Le v ljubljanski okolici, kolikor ne spada pod »osvojenno ozemlje«, imajo nabavne in prodajne zadruge razmeroma še prav živahno poslovanje.

Kmetijske produktivne zadruge, mlekarske, živinorejske, lesne, vinarske, pa morajo v glavnem počivati. Vojne razmere jim ne dajo delati, dasi bi bilo njih delovanje v veliko in očitno korist kmeta.

Sej izvršilnega odbora je bilo v prošlem letu 24, redoma vsakih 14 dni. Od 7 članov izvršnega odbora in predsednika nadzorstva se jih je redoma udeleževalo 6—7, tako da je povprečna udeležba 81%.

Obravnanih je bilo na teh 24 sejah 309 zadev ali povprečno na vsaki seji 13 zadev. Krediti, ki so sicer najpogostejši predmet na sejah, so se obravnavali skoro le izjemoma. Vzrok bomo zvedeli pozneje. Pač pa so bila redno obravnavana v sejah revizijska poročila, ki nam jih je v prepisu dostavljal Zavod za združništvo. V 17 sejah je bilo obravnavanih 50 revizijskih poročil.

Seji upravnega odbora sta bili le dve, prva za konstituiranje odbora po skupščini, druga za pregled sklepnih računov in sklicanje skupščine.

Nadzorni odbor se je zbral k sejam le štirikrat, ker so bile težave zaradi sklepčnosti. Od devetih članov nadzornega odbora jih prebiva šest na deželi. Revizijsko delo, izdajanje Narodnega Gospodarja, statistika, tečajji, zastopanje združnih interesov, vse to pa je prešlo na Zavod za združništvo in ne spada več v območje Zveze.

Tako je **pisarna** Zadrुžne zveze zaradi skrčenega območja, še bolj pa seveda zaradi ukinitve poštnega prometa z večjim delom pokrajine, silno nazadovala v svojem poslovanju. Došlo je 1623 dopisov, odposlanih pa je bilo 1665. Okrožnice so bile poslane vsega le tri, skupno v 369 izvodih, pa še od teh pretežni del zopet ni dospel na cilj in tako tudi ni bilo odgovora.

Poslovna Zveza. Zadrुžna zveza kot poslovna Zveza kreditnih zadrug — in to je sedaj njena glavna naloga — seveda ni mogla živeti drugačnega življenja, kot ga je živela pretežna večina včlanjenih posojilnic. Ker le-te niso imele nobene možnosti poslovanja, se je to pokazalo tudi pri Zvezi. Ker se pri teh posojilnicah ni nalagalo, ni pritekalo tudi nobenih sredstev k Zvezi. Pač pa je bilo povpraševanje po posojilih zlasti močno s strani nabavnih in prodajnih zadrug. Kakor bi bili radi zaslužili na obrestni razliki že glede na vedno rastoče režijske izdatke, vendar nismo mogli niti smeli reševati prošenj za posojila poglavitno iz ozira na likvidnost. Zgodilo se nam je, da so nekatera posojila, dana na deželo na kratek rok, spričo

nastalih razmer pri podeželskih zadrukah zamrznila. Zato bo potrebna v bodoče še tem večja previdnost. Zveza se mora zavedati svoje velike odgovornosti za likvidnost novih naložb, da bo vsaj ta sredstva stavila posojilnicam na razpolago, kakor hitro bodo posojilnice v stanu poslovati.

Pomoč pri obnovi. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, ali bo združništvo moglo s krediti pomagati pri obnovi naše kmečke vasi in našega kmečkega gospodarstva. Dasi se zavedamo, kako nujna in za nas same koristna bi bila naloga, moramo z druge strani povedati, da so stvarno vsa

zadružna sredstva le malenkost proti velikim kapitalom, ki bodo potrebni za obnovo. Potem gre pri obnovi za dolgoročna posojila, dočim more združništvo nuditi le kratkoročna in le v izjemnih primerih srednjeročna posojila. Tako je vprašanje potrebnih kapitalov za obnovo javno vprašanje, ki ga bo mogla reševati le javna uprava. Naše posojilnice bodo z veseljem in nesebično sodelovale, kadar bo šlo za to, da se sredstva za obnovo popolnoma varno, s čim manjšimi stroški in brez velikih formalnosti, plasirajo med oškodovane kmete.

Vabila na skupščine

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta skupščina ob navedenem času ne bila sklepna, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu druga skupščina, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. Tudi velja pri vseh vabilih, pri katerih ni izrecno drugače določeno, sledeči dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje skupščine. 2. Poročilo upravnega odbora. 3. Poročilo nadzornega odbora. 4. Sklepanje o revizijskem poročilu. 5. Odobritev sklepnega računa. 6. Sklepanje o uporabi poslovnega prebitka, oziroma o pokritju poslovne zgube. 7. Predlogi in pritožbe združnikov. 8. Sklepanje o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru. 9. Volitev upravnega odbora in namestnikov. 10. Volitev nadzornega odbora in namestnikov. 11. Določitev skupne vsote: a) do katere se sme zadruga zadolžiti; b) hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti; c) najvišjega zneska posojila ali kredita, ki ga sme zadruga dati posameznemu združniku. 12. Slučajnosti.

Redna skupščina Zadrugne zveze v Ljubljani, z. z. o. j., bo v ponedeljek 17. aprila 1944 ob desetih dopoldne v Beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani, Miklošičeva cesta 1.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Odobritev letnih sklepnih računov za l. 1943.
5. Sklepanje o uporabi poslovnega prebitka.
6. Predlogi in pritožbe članic.
7. Sklepanje o razrešnici članom upravnega in nadzornega odbora.
8. Volitev upravnega odbora in namestnikov.
9. Volitev nadzornega odbora in namestnikov.
10. Določitev: a) skupne vsote, do katere se sme Zveza zadolžiti; b) skupne vsote vlog, ki

jih sme Zveza sprejeti; c) najvišjega zneska posojila ali kredita, ki ga sme Zveza dati posamezni članici.

11. Slučajnosti.

Redna skupščina Hranilne in kreditne zadruge združnih nameščencev z o. j. v Ljubljani bo dne 25. marca 1944 ob 10. uri v pisarniških lokalih Zadrugne zveze v Ljubljani.

Redna letna skupščina Gospodarske zadruge, nabavne in prodajne zadruge, z. z. o. j., bo v soboto 25. marca 1944 ob 4. uri popoldne v prostorih knjigovodstva, Bleiweisova cesta 38, prtiličje.

Redna skupščina Gospodarske zadruge Vajenški dom, z. z. o. j. v Ljubljani, bo v nedeljo dne 26. marca 1944 ob pol 11. uri dopoldne v poslovnih prostorih zadruge Kersnikova ulica 4.

Redna letna skupščina zadruge »Mleko trg«, nabavno-prodajna zadruga trgovcev z mlekom in mlečnimi izdelki, z o. j. v Ljubljani bo v nedeljo dne 26. marca 1944 ob 2.30 uri popoldne v prostorih Trgovskega doma v Ljubljani, Gregorčičeva ulica.

Redna letna skupščina Vzajemne posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. j., bo dne 31. marca 1944 ob pol 18. uri v posvetovalnici Vzajemne posojilnice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Redna skupščina Osrednje vinarske zadruge v Ljubljani, z. z. o. j., bo dne 11. aprila 1944 ob 14. uri v poslovnih prostorih zadruge na Kongresnem trgu 2.

Redna skupščina Nabavne zadruge »Lipa« v Ljubljani, z. z. o. j., bo v četrtek dne 13. aprila 1944 ob 6. uri zvečer v poslovnih prostorih na Kongresnem trgu 19.

IV. redna letna skupščina Nabavljalne in proizvajalne zadruge brivskih in frizerskih mojstrov v Ljubljani, z. z. o. j., bo v nedeljo dne 16. aprila 1944 ob 9. uri dopoldne v združnem lokalu v Ljubljani, Selenburgova ulica 6, I. nadstropje.

VI. redna letna skupščina Zadrugne kre-

dita v Ljubljani, z. z. o. j., bo v ponedeljek dne 17. aprila 1944 ob 11. uri dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg št. 3. — Dnevni red: 1. Otvoritev in konstituiranje skupščine. 2. Poročilo: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora. 3. Predlogi in pritožbe. 4. Sklepanje: a) o letnem sklepnem računu, b) o porabi poslovnega prebitka, c) o podelitvi razrešnice. 5. Volitev: a) enega člana upravnega odbora in enega namestnika, b) enega člana nadzornega odbora in enega namestnika. 6. Določitev: a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti, b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, c) najvišjega zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu združniku. 7. S'učajnosti. — Ako skupščina ob napovedani uri ne bo sklepčna, bo čez pol ure druga na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 38. pravil sklepa veljavno ne glede na število navzočih združnikov. — Letni sklepní računi so razgrnjeni na vpogled združnikom, katerih jamstvo še ni prestalo, v poslovalnici zadruge med uradnimi urami. — Upravni odbor.

Redna skupščina Stavbne zadruge Stadion v Ljubljani, r. z. z. o. j., bo dne 20. aprila 1944 ob pol 18. uri v posvetovalnici Vzajemne posojilnice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Redna skupščina Stavbne zadruge »Dom služkinj« v Ljubljani, z. z. o. j., bo dne 23. aprila 1944 ob 17. uri v Križevniški ulici št. 2.

IV. redna skupščina »Kovinar« kreditne zadruge z o. j. v Ljubljani bo dne 23. aprila 1944 ob 9. uri dopoldne v prostorih Pokrajinske delavske zveze v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22/I, soba št. 15.

Redna skupščina I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani, z. z. o. j., bo dne 23. aprila 1944 ob 10. uri dopoldne v poslovnih prostorih zadruge na Kongresnem trgu 2.

Redna skupščina Stavbne zadruge »Lastni dom« v Ljubljani, z. z. o. j., bo v ponedeljek dne 24. aprila 1944 ob pol 5. uri popoldne.

Redna skupščina Kreditne zadruge trafikantov v Ljubljani bo dne 23. aprila 1944 ob 14. uri v gostilni Ladislava Novčka na Viču št. 11.

Redna skupščina stavbne zadruge »Trnovski prosvetni dom« v Ljubljani, z. z. o. j., bo dne 30. aprila 1944 ob 10. uri dopoldne v župnišču v Trnovem.

Redna skupščina »Doma grafikov«, nabavljajne zadruge grafičnega delavstva z omejenim jamstvom, bo v nedeljo dne 14. maja 1944 ob 9. uri dopoldne v petem nadstropju palače »Grafike« v Ljubljani.

II. redna letna skupščina Nabavne zadruge urariev in zlatarjev za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani bo v nedeljo dne 21. maja 1944 ob 10. uri v pisarni Združenja industrijev in obrt-

nikov Ljubljanske pokrajine, Odseka za obrtništvo v Ljubljani, Čopova ulica 1, vhod II. naproti sodišča ob Miklošičevi cesti.

V. redna skupščina Nabavne in prodajne zadruge tesarskih mojstrov v Ljubljani, z. z. o. j., bo v torek dne 23. maja 1944 ob 10. uri dopoldne v poslovnih prostorih zadruge, Devinska ulica št. 5.

Redna skupščina Stavbne zadruge »Šentjakobski dom« v Ljubljani, z. z. o. j., bo v sredo dne 14. junija 1944 ob 6. uri zvečer v šentjakobskem župnišču (II. nadstopje).

Redna skupščina Občekoristne stavbne zadruge Ljudski dom v Ljubljani, z. z. o. j., bo v četrtek dne 15. junija 1944 ob 18. uri v poslovalnici Ljudskega doma v Streliški ulici 12.

Redna skupščina Delavske nabavljajne zadruge v Mostah, z. z. o. j., bo 16. aprila 1944 ob 9. uri v gostilni Lasan, Pokopališka 14.

Sklicatelj: Zavod za združništvo Lj. pokr.

Redna skupščina Strojne nabavne in prodajne zadruge z o. j. v Blatni Brezovici bo dne 7. maja 1944 ob 2. uri popoldne v Strojnem domu.

Redna skupščina Hranilnice in posojilnice v Borovnici, z. z. n. j., bo dne 16. aprila 1944 v prostorih gostilne Jožeta Kosa v Borovnici 13 ob 8. uri zjutraj.

Redna skupščina Hranilnice in posojilnice v Hotedršici, z. z. o. j., bo v nedeljo 21. maja 1944 ob 15. uri v posojilniških prostorih v Hotedršici št. 59.

56. redna letna skupščina Posojilnice v Dol. Logatcu, z. z. o. j., bo 2. aprila 1944 ob 14. uri v združni pisarni.

Redna letna skupščina Kmetijskega gospodarskega društva v Logatcu, z. z. o. j., bo 26. marca 1944 ob pol 3. uri popoldne v združnih prostorih.

Prva redna skupščina Električne zadruge z o. j. v Podlipi bo v nedeljo dne 26. marca 1944 ob 2. uri popoldne v gostilni pri »Vrtnarju« v Podlipi št. 10.

Redna skupščina Jesne zadruge v Preserju, z. z. o. j., bo v nedeljo dne 16. aprila 1944 ob 8. uri zjutraj v šoli v Preserju.

X. redna skupščina Nabavne in prodajne zadruge na Rakeku, z. z. o. j., bo dne 10. aprila 1944 ob 2. uri popoldne v prostorih Alojzija Modica na Rakeku št. 123.

Redna skupščina Kmetijskega društva v Rovtahu, z. z. o. j., bo dne 30. aprila 1944 ob pol 3. uri popoldne v poslovnih prostorih.

Redna skupščina Hranilnice in posojilnice v Rudniku, z. z. n. j., bo dne 23. aprila 1944 ob 3. uri popoldne v župnišču na Rudniku.

Redna letna skupščina Gospodarskega društva, nabavne in prodajne zadruge na Vrhniki, z. z. o. j., bo v nedeljo dne 16. aprila 1944 ob 9. uri v poslovnih prostorih zadruge.

Preis jährlich 20.— Lire - Letna naročnina 20.— Lir. — Herausgeber: die Genossenschaftsanstalt der Provinz Laibach - Izdajatelj: Zavod za združništvo Ljubljanske pokrajine. — Schriftleitung - Uredništvo: Dr. Čeferin E. in Schöner D. v Ljubljani. — Gedruckt von der Zadrúžna tiskarna in Laibach - Natisnila Zadrúžna tiskarna (Maks Blejec) v Ljubljani.